Vastineraportti

Kaavaselostuksen liite 4

9.10.2026

Sastamalan kaupunki

Sastamalankadun varren asemakaavan muutos

1.4.2026 päivätyistä luonnoksista A ja B nähtävilläolon 22.4. - 29.5.2026 aikana saadut mielipiteet ja lausunnot sekä kaavoittajan vastineet niihin:

1. Pirkanmaan liitto, 19.5.2026
2. Caruna Oy, 28.5.2026
3. Sisä-Suomen elinvoimakeskus, 28.5.2026
4. Lupa- ja valvontavirasto, 28.5.2026
5. Pirkanmaan maakuntamuseo, 29.5.2026
6. Lounais-Suomen elinvoimakeskus, 28.8.2026
7. Mielipide 1, 26.5.2026
8. Mielipide 2, 29.5.2026

Lausunnot ja mielipiteet:

1. Pirkanmaan liitto

Viitaten Pirkanmaan liittoon 29.4.2026 saapuneeseen lausuntopyyntöön totean, että Pirkanmaan liitto ei anna lausuntoa Sillankorvankadun pohjoisosan asemakaavan muutoksen luonnoksesta.

Kommenttina Pirkanmaan liitto kuitenkin toteaa, että kaavaluonnoksen vaihtoehto A on sopivampi, ja kannustaa jatkamaan suunnittelua sen pohjalta. Vaihtoehto A ottaa paremmin huomioon tulvariskin, kulttuuri- ja maisema-arvot sijoittamalla uudisrakentamisen suunnittelualueen pohjoisosaan.

Kaavanlaatijan vastine:

- Merkitään tiedoksi.

2. Caruna Oy

Nykyinen sähköverkko 20 kV ja 0,4 kV

Kaava-alueella ja sen läheisyydessä sijaitsee Caruna Oy:n nykyistä sähkönjakeluverkkoa oheisen liitteen 1 mukaisesti. 20 kV:n johdot on merkitty sinisellä ja 0,4 kV:n johdot vihreällä värillä. Ilmajohdot on esitetty yhtenäisellä viivalla ja maakaapelit katkoviivalla. Jakokaapit on esitetty sinisillä suorakulmioilla.

Vaikutukset sähkönjakeluun

Asemakaavamuutoksen mukaisen uuden rakentamisen myötä sähkönkulutus alueella kasvaa, jonka myötä alueelle on tarpeen toteuttaa uusia kaapelointeja. Sähköverkon sijainti liitteen 1 kartassa on suuntaa antava. Caruna Oy:n sähköverkko asemakaavamuutoksen kaava-alueella on toteutettu pääosin maakaapelein. Muistutamme, että ennen kaivuutöiden aloittamista Caruna Oy:n maakaapeleiden läheisyydessä, tulee kaapeleiden tarkka sijainti selvittää.

Siirtokustannusten jako

Mikäli Carunan sähköverkkoon kohdistuu siirto- tai muutostarpeita, vastaa muutosta haluava taho muutoskustannuksista kokonaisuudessaan. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä sijainti. Tarvittavat muutokset tai siirrot Carunan sähköverkossa toteuttaa Caruna.

Muuta huomautettavaa

Pyydämme mahdollisuutta lausunnonantamiseen myös kaavaprosessin seuraavissa vaiheissa.

Kaavanlaatijan vastine:

- Merkitään tiedoksi.

3. Sisä-Suomen elinvoimakeskus

Kuten kaavan OAS:sta 25.2.2025 antamassa kommentissa liikenneosasto esitti, Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto ei ole osallinen tässä asemakaavassa, joten emme anna lausuntoa eikä tästä kaavasta ole tarve pyytää lausuntoa Sisä-Suomen elinvoimakeskukselta kaavaprosessien kuluessakaan.

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto ottaa kantaa kaavaratkaisuihin niiden asioidenosalta, joilla on vaikutusta maantieverkkoon, sen liikenteeseen, liikennejärjestelmään sekä myös maantieliikenteestä maankäytölle aiheuttamien vaikutusten osalta.

Kaavanlaatijan vastine:

- Merkitään tiedoksi ja päivitetään osallisten luetteloa niin, että ehdotus toimitetaan Lounais-Suomen elinvoimakeskukselle.

4. Lupa- ja valvontavirasto

Ohjaava kaava ja sen huomioiminen

Suunnittelualue sijoittuu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 keskustatoimintojen alueelle ja lisäksi aluetta koskee tiivistettävä asemanseutu -merkintä. Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan, Elonkirjo ja energia, myötä keskustatoimintojen aluemerkinnän suunnittelumääräys on joltain osin muuttunut.

Suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutteinen Sastamalan keskustaajaman rakenneosayleiskaava, jossa alue on osoitettu pientalovaltaiseksi alueeksi (AP) ja lisäksi aluetta koskevat kevyen liikenteen reitti -merkintä, alueen tiivistämis-/eheyttämistarve-merkintä sekä osittain tulvavaara-alue-merkintä.

Suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön läheisyyteen sekä maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman (Rautaveden länsirannan kirkkojen kulttuurimaisema) ja valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (Rautaveden kulttuurimaisema) läheisyyteen. Lupa- ja valvontavirasto pyytää vaikutustenarvioinnissa kiinnittämään erityistä huomiota kaavamuutoksen mahdollisiin vaikutuksiin ympäröiviin arvoalueisiin. Vaikutustenarvioinnissa on nyt kiinnitetty huomiota alueen täydennysrakentamisen vaikutuksiin Rautaveden kulttuurimaisemaan.

Ympäristöterveys

Suunnittelualue rajautuu Sastamalankatuun, joka toimii pääväylänä saavuttaessa keskustaan idästä. Kaavamääräyksissä on annettu rakenteiden ääneneristävyyttä koskevia määräyksiä, mutta vaikutusten arvioinnissa ei ole käsitelty alueelle kohdistuvia

melutasoja tai melulta suojattujen oleskelualueiden muodostumista kattavasti. Alueelle on laadittu vuonna 2015 tie- ja raideliikenteen meluselvitys (Promethor).

Kaavaselostuksessa tulisi arvioida, kuinka ajankohtainen selvitys on nykytilanteessa ja kuinka pitkälle ennustevuoteen meluselvitys on laadittu. Jos meluselvitys ei ole enää ajantasainen, Lupa- ja valvontavirasto näkee tarpeellisena meluselvityksen päivittämisen.

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle (AKL 54 §). Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että melu on yksi keskeinen ympäristön laatua heikentävä tekijä.

Alinrakentamiskorkeus ja tulvariski

Kaavaselostuksen mukaan suunnittelualueen itäisin kiinteistö sijoittuu yleiskaavassa tulvariskialueella. Valtion aluehallinnon uudistuksen myötä alimpaan rakentamiskorkeuteen ja tulvariskeihin liittyvät tehtävät ovat siirtyneet Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen ja Lupa- ja valvontavirasto pyytää täydentämään osallisia tämän osalta.

Ilmastovaikutukset

Kaavan ilmastovaikutukset on arvioitava. Arviointi on tehtävä osana suunnittelua ja aloitettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ilmastovaikutusten arvioinnin tulee sisältää ilmastonmuutoksen hillintä sekä sopeutumisen tarpeet. Sopeutumisen tarpeiden osalta erityistä huomiota tulee kiinnittää tulvariskiin pidemmällä aikavälillä ilmaston äärevöitymisen myötä. Myös hulevesien hallinnan kannalta on tarpeellista tunnistaa sadannan lisääntymisen vaikutukset. Lisäksi on arvioitava, miten kielteisiä ilmastovaikutuksia vähennetään ja miten myönteisiä vaikutuksia vahvistetaan. Arvioinnissa voidaan hyödyntää Kilva- ja Hiilikartta-työkaluja.

Liikennejärjestelmän ja maanteiden osalta lausunnonantaja on Sisä-Suomen Elinvoimakeskus.

Kaavanlaatijan vastine:

- Selostuksen kappaleeseen 5.3.5 täsmennetään kaavan vaikutusten arviointia ympäröiviin arvoalueisiin ja etenkin maakunnallisesti arvokkaaseen Rautaveden länsirannan kirkkojen kulttuurimaisemaan, joka otetaan huomioon sekä kaavakartalla, että nyt myös tarkennetussa vaikutusten arvioinnissa.

- Selostukseen täydennetään meluselvityksestä ja vaikutusten arviointia melutasoista.
- Lisätään Lounais-Suomen elinvoimakeskus osallisten joukkoon ja lähetetään ehdotusvaiheen kaava-aineisto heille kommenteille.
- Selostukseen lisätään oma kohtansa ilmastovaikutusten arvioinnista, jossa otetaan huomioon ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeuttamisen tarpeet.

5. Pirkanmaan maakuntamuseo

Alueellinen vastuumuseo on tutustunut sille toimitettuun aineistoon ja toteaa seuraavaa.

Hankkeessa on laadittu kaksi luonnosvaihtoehtoa, A ja B, joiden merkittävimpänä erona on se, miten kaksi koillisenpuoleisinta tonttia on muodostettu. Vaihtoehdossa A kaikki tontit sijaitsevat rinnakkain Sastamalankadun ja Sillankorvankadun välissä, ulottuen kiinni kumpaankin katuun. Vaihtoehdossa B kaksi koillisen puoleisinta tonttia sijaitsee poikittain muihin tontteihin nähden, jolloin toinen sijaitsee korttelin luoteispuolella ja toinen kaakkoispuolella. Lisäksi vaihtoehdossa B lisärakentamista osoitetaan myös Sastamalankatu 16:n kiinteistölle (55 k-m2). Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että luonnosvaihtoehdossa B osoitteessa Sastamalankatu 17 sijaitseva asuin- ja talousrakennus päätyisivät eri tonteille, mitä ei pidetä kannatettavana. Kaavaehdotus tulisi tästä syystä laatia luonnosvaihtoehto A:n pohjalta.

Suunnittelualueen pääkäyttötarkoitukseksi on osoitettu AO-8/s: *Erillispientaloalue, jolla ympäristö säilytetään. Rakennuksia ja piha-alueita tulee käyttää ja hoitaa siten, että sen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Kortteli edustaa Vammaskosken pohjoispuolelle rautatien rakentamisen jälkeen syntynyttä rakennuskantaa ja on osa Sastamalankadun varren 1900-luvun alkuvuosikymmenten arvokasta kokonaisuutta. Korttelissa olevien vanhojen rakennusten, rakennelmien, puuston ja pihojen yleisilmeen säilyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudis- ja täydennysrakentamisen on rakennustapansa, mittasuhteidensa, sijoituksensa, muotonsa sekä käytettävien rakennusmateriaalien ja niiden pintakäsittelyn suhteen oltava sovitettuja korttelissa olemassa olevien suojeltujen rakennusten kanssa.*

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi 1920-luvulla rakennettua asuinrakennusta sekä 1940-luvulla valmistunut liike- ja asuinrakennus. Osoitteissa Sastamalankatu 13 sijaitseva asuinrakennus on suojeltu merkinnällä sr-2, johon liittyy määräys: *Suojeltava rakennus,*

jota ei saa purkaa. Rakennuksella on arkkitehtonista ja kulttuuriympäristöllistä arvoa. Rakennuksessa tai sen lähiympäristössä tehtävien muutos- ja korjaustoimenpiteiden tulee olla sellaisia, että kohteen arkkitehtonisen ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat ominaispiirteet säilyvät. Korjaus- ja muutostöissä tulee noudattaa perinteistä rakennustapaa ja käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Rakennus- ja toimenpideluvista tulee pyytää lausunto alueelliselta vastuumuseolta ennen luvan myöntämistä.

Osoitteessa Sastamalankatu 17 sijaitsevalle asuinrakennukselle on puolestaan osoitettu suojelumerkintä sr-3, johon liittyy määräys: *Suojeltava rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksella on kulttuuriympäristöllistä arvoa. Rakennuksessa tai sen lähiympäristössä*

tehtävät korjaus- ja muutostyöt tulee tehdä siten, että kohteen kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat ominaispiirteet säilyvät. Korjaus- ja muutostöissä tulee noudattaa perinteistä rakennustapaa ja käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Rakennus- ja toimenpideluvista tulee pyytää lausunto alueelliselta vastuumuseolta ennen luvan myöntämistä.

Osoitteessa Sastamalankatu 11 sijaitseva, katualueeseen tiukasti rajautuva liike- ja asuinrakennus on huonokuntoinen, eikä siinä harjoiteta enää liiketoimintaa. Rakennuksella ei ole katsottu rakennetun ympäristön selvityksessä olevan sellaisia erityisiä arvoja, jotka edellyttäisivät rakennuksen suojelemista. Kyseiselle tontille, suojeltujen rakennusten väliselle tontille sekä Sillankorvankatu 17 tontista jaetulle tontille on kullekin osoitettu kaavaluonnoksissa rakennusoikeutta 180 k-m2 suuruiselle asuinrakennukselle sekä 50 k-m2 kokoiselle talousrakennukselle. Asuinrakennusten korkein sallittu kerrosluku on I u 2/3. Talousrakennusten tulee olla yksikerroksisia.

Yleismääräyksissä on ohjattu uudisrakentamista tarkasti sopeutumaan ympäristöönsä mm. julkisivumateriaalin ja -värityksen sekä kattomuodon, -kulman ja -materiaalin osalta. Lisäksi runkosyvyydelle, julkisivujen ikkunapinta-alalle ja terassien koolle on asetettu ylärajat. Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset rakenteet ja laitteistot tulee sijoittaa vesikaton alapuolelle.

Myös piha-alueiden käsittelyä on ohjattu huolellisesti. Rakentamattomat tontinosat, joita ei käytetä leikki- tai oleskelualueena, ajoteinä tai paikoitukseen, on pidettävä istutettuna tai luonnonmukaisessa ja huolitellussa kunnossa suosien paikallisia kasvilajeja. Olemassa olevaa hyväkuntoista puustoa tulee säilyttää ja suojata rakentamisen aikana.

Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota olevan kasvillisuuden, kookkaiden puiden ja kasvipeitteisten alueiden määrään. Maaston merkittävää muokkaamista, pengertämistä ja täyttöä tai korkeita tukimuureja ei sallita uudisrakentamisessa. Alueella tulee käyttää sitomattomia pinnoitteita, esimerkiksi soraa ja kivituhkaa, ja välttää sidottuja pinnoitteita, esimerkiksi asfalttia ja laatoitusta.

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että kaavamerkinnöissä ja määräyksissä on suurimmaksi osaksi huomioitu erinomaisesti rakennetun ympäristön arvojen säilyminen. Maakuntamuseo esittää vielä, että kaavan jatkokehittämisessä tutkittaisiin suojelumerkinnän osoittamista Sastamalankatu 17 -tontilla säilyneelle, vuonna 1936 rakennetulle piharakennukselle. Muilta osin maakuntamuseolla ei ole aineistosta huomautettavaa.

Kaavaehdotus tulee toimittaa Pirkanmaan maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Kaavanlaatijan vastine:

- Tutkitaan piharakennuksen esittämistä suojelumerkinnällä.

6. Lounais-Suomen elinvoimakeskus

Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen vesitalousosasto kommentoi asiaan seuraavan. Rautavedelle alin suositeltava rakentamiskorkeus saadaan lisäämällä korkeuteen N2000+58,70 m paikkakohtainen aaltoiluvara, joka riippuu mm. rannan muodosta ja tuulen pyyhkäisymatkasta. Lukema on ilmoitettu ajan tasaisena kaavakartassa. Tähän on tarvittaessa otettava huomioon aaltoiluvara, sekä huomioida mikäli alueelle sijoitetaan kriittisiä toimintoja, riskikohteita tai vaikeasti evakuoitavia rakennuksia, on syytä harkita näiden sijoittamista vielä edellä mainittua korkeammalle tai näiden suojaamista muilla tavoin. Aaltoiluvaran arviointiin voi käyttää esimerkiksi Tulviin varautuminen rakentamisessa -opasta (2014).

Kaavan yhteyteen on syytä täsmentää, että alimmalla rakentamiskorkeudella tarkoitetaan tasoa, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessa vaurioituvia rakenteita.

Kaavanlaatijan vastine:

- Täsmennetään alimmasta rakentamiskorkeudesta.

7. Mielipide 1

Tilan x osalta esitämme omistajien mielipiteenä seuraavaa,

Tontin rakennusoikeus
Tontin rakennusoikeutta tulee korottaa tasolle 300 k-m2, josta asuinrakennus 250 k-m2 ja talousrakennus 50 k-m2, korttelin suojeltavien tonttien pienempi rakennusoikeus ei saa vaikuttaa rakentamattomiin tontteihin. Perusteena mm. ns. Pikku Italian uusi kaavamuutos aluetta vastapäätä, jossa tonttien rakennusoikeus on asuinrakennus 250 k-m2 ja talousrakennus 50 k-m2. Myös Välikadulla AO tonttien rakennusoikeudet vaihtelevat tasolla 240 -300 k-m2 + talousrakennukset erikseen. Samoin viereisessä kirjastokorttelissa on asemakaavassa 4 kpl kaavaluonnoskorttelin tontteja huomattavasti pienempiä AP tontteja suuremmalla tonttitehokkuudella kuin mitä kaavaluonnosalueella on esitetty. Maanomistajien tasapuolisen kohtelun vaatimus edellyttää, että kaavaluonnoskorttelin rakentamattomille rakennuspaikoille osoitetaan rakennusoikeus edellä esitetyn mukaisena 250+ 50 k-m2, jolloin tonttitehokkuus noudattaa normaalisti pientalokaavoissa käytettyä tehokkuutta e=0.25.

Tontin rakennusala
Tontin asuinrakennuksen rakennusalaa tulee laajentaa Sastamalankadun suuntaan, jotta asuinpihasta asuinrakennuksen edustalla tulee kooltaan riittävä suuri, tontilla 4 on säilytettävä asuinrakennus lähellä Sastamalankatua, joten tontin 3 uusi asuinrakennus soveltuu myös rakennusalan laajennuksella ympäristöönsä. Tonttien 2 ja 3 välissä on kuusiaita näkösuojana tonttien välillä, joten laajennus ei haittaa ympäristöön soveltuvuutta siltä osinkaan.

Kuusiaita tonttien 2 ja 3 välissä
Kaavaan tulee lisätä määräys säilyttää nykyinen kuusiaita ja pitämään aita enintään neljän metrin korkuisena estäen aidan varjostustekijät tontin 3 tulevalle piha-alueelle.

Venepaikat
Tontille tulee mahdollistaa kaavamääräyksellä tai rasitteena venepaikka kaava-alueen edustan asemakaavan mukaiselle lv-alueelle.

Kaavanlaatijan vastine:

- Kaavaehdotuksessa on tarkastettu korttelin mitoitusperiaatteita ja tontin rakennusalaa on siirretty lähemmäksi Sastamalankatua.
- Kaavamuutosta ei laajenneta Sillankorvanpuiston puolelle. Kaupungin vapaita venepaikkoja voi tiedustella Sastamalan kaupungin yhdyskuntatekniikan osastolta.

8. Mielipide 2

Toivoisin, että osana kaavamuutosta omistamalleni tontille lisättäisiin rakennusoikeutta eli tontille saisi rakentaa pienen, talviasuttavan asuinrakennuksen tontin pohjoispuolelle, melko lähelle Sastamalankadun puoleista rajaa. Nykyisen asuinrakennuksen pohjapinta-ala on noin 70 neliömetriä (7m * 10m). Toivoisin, että rakennusoikeuden lisäämisellä suunnilleen tämänkokoisen asuinrakennuksen saisi tontille tulevaisuudessa rakentaa.

Kaavanlaatijan vastine:

- Jo kaavaluonnoksessa osoitetaan tontille lisärakentamisen paikka, jolla mahdollistuu rakennuksen rakentaminen. Kaavaehdotuksessa tarkennetaan vielä koko korttelin mitoitusperiaatteita asian huomioimiseksi.

Kaavoitusarkkitehti Jasmin Broman

Sastamalan kaupunki - maankäyttö

10.2.2026 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet ja lausunnot sekä kaavoittajan vastineet niihin:

1. Fingrid, 5.3.2026

2. Sisä-Suomen elinvoimakeskus 5.3.2026

3. Pirkanmaan maakuntaliitto, 18.3.2026

4. Caruna Oy, 24.3.2026

5. Pirkanmaan maakuntamuseo, 26.03.2026

Lausunnot ja mielipiteet:

1. Fingrid

Tiedoksi, että Fingrid ei tee niistä lausuntoa, sillä alueilla ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Kaavanlaatijan vastine:

- Merkitään tiedoksi.

2. Sisä-Suomen elinvoimakeskus

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto ei ole osallinen edellä kerrotuissa asemakaavoissa, joten emme anna lausuntoa eikä näistä kaavoista ole tarve pyytää lausuntoa Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosastolta näiden kaavaprosessien kuluessakaan.

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto ottaa kantaa kaavaratkaisuihin niiden asioiden osalta, joilla on vaikutusta maantieverkkoon, sen liikenteeseen, liikennejärjestelmään sekä myös maantieliikenteestä maankäytölle aiheuttamien vaikutusten osalta.

Kaavanlaatijan vastine:

- Merkitään tiedoksi.

3. Pirkanmaan maakuntaliitto

Viitaten Pirkanmaan liittoon 25.2.2026 saapuneeseen lausuntopyyntöön totean, että Pirkanmaan liitto ei anna virallista lausuntoa ko. osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Teknisluonteisena täydennyksenä pyydän lisäämään Pirkanmaan liiton osallisten luetteloon.

Jatkosuunnittelun tueksi alla on linkit vaihemaakuntakaavan kaava-asiakirjoihin sekä voimassa olevan maakuntakaavatilanteen karttaan ja asiakirjoihin aluetietopalvelussa. Vaihemaakuntakaavassa keskustatoimintojen alueen suunnittelumääräys ja osa yleismääräyksistä on päivittynyt. Yleismääräyksen mukaan muun muassa tulviin liittyvät riskit on otettava huomioon.

Elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan kaava-asiakirjat löytyvät tästä linkistä:

https://kaava.pirkanmaa.fi/hyvaksytty_aineisto/

Maakuntakaavojen yhdistelmä on nähtävillä Pirkanmaan liiton aluetietopalvelussa osoitteessa:

https://experience.arcgis.com/experience/3a9a1b79a22843eca0a16ee995a34e47/page/Voimassa-oleva-kaavatilanne.

Kaavanlaatijan vastine:

- Päivitetään OAS ja lisätään Pirkanmaan maakuntaliitto osallisten joukkoon. Ilmoituksessa esitetty kaava-aineisto on huomioitu valmistelussa.

4. Caruna Oy, tiivistys sisällöstä

Pyydämme mahdollisuutta lausunnon antamiseen, kun em. asemakaavat etenevät kaavaluonnosvaiheeseen, jolloin voimme tarkemmin arvioida asemakaavamuutosten vaikutuksia alueen sähkönjakeluun.

Tässä vaiheessa Carunalla ei ole muuta lausuttavaa em. asemakaavamuutosten osallistumis- ja arviointisuunnitelmista.

Kaavanlaatijan vastine:

- Merkitään tiedoksi.

5. Pirkanmaan maakuntamuseo, tiivistys

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että kaavan tavoitteet vaikuttavat lähtökohtaisesti mahdollisilta, kunhan huolehditaan rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilyttämisestä. Kulttuuriympäristön arvojen vaalimisen tarve alueella on nostettu esiin myös ylemmillä kaavatasoilla. Maakuntakaavassa suunnittelualue on keskustatoimintojen aluetta,

jonka suunnittelussa on kaavamääräysten mukaan turvattava kulttuuriympäristöjen arvojen säilyminen. Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Sastamalan keskustaajaman rakenneosayleiskaava (2014), jossa suunnittelualueelle sijoittuu pientalovaltaista aluetta ja alueen tiivistämis-/eheyttämistarve -aluetta. Alueen tiivistämismahdollisuudet selvitetään kaavamääräyksen mukaan asemakaavalla, joka ei saa kuitenkaan olennaisesti vähentää virkistysalueiden määrää eikä heikentää rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Vanhentuneessa asemakaavassa alue osoitetaan liike- ja asuntokerrostalojen korttelialueena (ALK) ja puistoalueena (Kallenpuisto).

Alueelta on olemassa selvitykset Vammalan kulttuuriympäristöinventointi 2002. Rakennetun ympäristön selvitys. Keskustan asemakaavamuutosalueet (Pirkanmaan maakuntamuseo, 2002) ja Vammalan keskustaajaman maisemaselvitys (Vammalan kaupunki 2000). Kaavamuutoksia silmällä pitäen alueella on toteutettu Sastamalan rakennetun kulttuuriympäristön täydennysinventointi, Sastamalankatu, Sillankorvankatu, Uittomiehenkatu (Sweco, 6.3.2019). Pirkanmaan maakuntamuseo on kommentoinut selvityksen täydennystarpeita Sillankorvan asemakaavan muutosluonnoksesta antamassaan lausunnossa dnro 305/2022 (8.6.2022). Inventointia on tämän jälkeen täydennetty vuonna 2022. Selvityksissä esiin nostetut arvot tulee huomioida kaavaratkaisussa. Rakennettuun kulttuuriympäristöön ja kaupunkikuvaan kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida huolellisesti.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole hankkeesta huomautettavaa.

Kaavaluonnos valmisteluaineistoineen pyydetään toimittamaan Pirkanmaan maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Kaavanlaatijan vastine:

- Merkitään tiedoksi ja otetaan huomioon suunnittelussa.

Kaavoitusarkkitehti Jasmin Broman

Sastamalan kaupunki – maankäyttö

4.1.2022 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet ja lausunnot sekä kaavoittajan vastineet niihin:

1. Pirkanmaan maakuntamuseo, 25.2.2022

Lausunnot ja mielipiteet:

1. Pirkanmaan maakuntamuseo

Kiikoisiin on laadittu oikeusvaikutteinen taajama-alueen osayleiskaava. Asemakaavasuunnittelussa tulisi siten noudattaa yleiskaavan maankäyttötavoitteita. Täydennysrakentamisen vaikutukset kaava-alueella muodostuvat mahdollisesti suuriksi ja ovat rakennetun ympäristön ja maiseman suhteen itse suunnittelualuetta laajempia. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan alueen rakennetun kulttuuriympäristön selvitystä on päivitetty ja täydennetty vuonna 2019. Maakuntamuseo huomauttaa, että selvityksen nimi ja laatija tulee mainita OAS:ssa ja tulevassa kaavaselostuksessa. Muitakaan suunnittelualuetta koskevia inventointeja ei ole mainittu, joten OAS vaatii näiltä osin täydentämistä. Maakuntamuseo huomauttaa, että vuonna 2019 laadittua rakennetun kulttuuriympäristön selvitystä ei ole toimitettu Pirkanmaan maakuntamuseolle, eikä sen riittävyyttä asemakaavan taustaselvitykseksi ole siten mahdollista arvioida. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että asemakaavan suunnittelun pohjaksi, suojelutavoitteiden määrittelemiseksi ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi selvityksen tulee olla rakennuskohtainen ja käsittää koko suunnittelualue sekä kaavan vaikutusalue.

Vammalan kulttuuriympäristöinventointi – Rakennetun ympäristön selvitys -raportissa vuodelta 2002 (Rinta-Porkkunen, Nina/Pirkanmaan maakuntamuseo) kaava-alueelta on

tunnistettu seuraavat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet, joiden osalta tiedot tulee kaavahanketta varten päivittää:

- Sastamalankatu 3, liikenrakennus n. vuodelta 1907
- Sastamlankatu 5, liike- ja asuinrakennus 1940-luvulta
- Sastamalankatu 12, asuinrakennus 1920-luvulta
- Sastamalankatu 13, asuinrakennus 1920–1930- luvulta
- Sastamalankatu 14, asuinrakennus 1920-luvulta
- Sastamalankatu 17, 1900-luvun alkupuolen asuinrakennus ja ulkorakennus 1936.

Vanhan kartta-aineiston perusteella kaava-alueella ja sen vieressä kulkee historiallisen *Laidetien* linja, jota nykyinen Sastamalankatu osin noudattaa. Kyseessä on Tampereelta Tyrvään kautta Huittisiin johtanut ja edelleen Ulvilaan sekä Turkuun haarautunut tie, joka on ollut Pirkanmaan alueen keskiaikaisista pääteistä vanhin ja tärkein; yleiseksi tieksi sitä on kutsuttu jo 1400-luvulla. Käytöstä jääneiltä osin tie luokitellaan kiinteäksi muinaisjäännökseksi ja edelleen käytössä olevilta osin muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Kaavamuutosalueen koillisosassa historiallinen tielinja on jäänyt käytöstä vuosien 1956–1976 välillä, mutta erottuu edelleen korkeusmallissa sekä ilmakuvissa. Vanhojen karttojen mukaan kaava-alueella on lisäksi kulkenut Lousajan ja Pappilan kylien välinen raja, johon saattaa liittyä muinaisjäännöksiä tai muina kulttuuriperintökohteina suojeltavia historiallisia rajamerkkejä. Tiettävästi aluetta ei ole aikaisemmin arkeologisesti tutkittu.

Edellä todetun vuoksi kaavahankkeeseen liittyen tulee MRL 9 §:n mukaisesti suorittaa arkeologinen inventointi, jossa rajataan ja dokumentoidaan historiallisen tielinjan jäännös, selvitetään historiallisen tielinjan sijainti kaava-alueen muissa osissa sekä otetaan huomioon muut mahdolliset arkeologiset kohteet. Arkeologinen selvitystarve on mainittava osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Rakennetun kulttuuriympäristön täydennysinventointi sekä kaavaluonnos selvitysaineistoineen pyydetään lähettämään maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Kaavanlaatijan vastine:

- OAS on päivitetty ja päivittäessä on otettu huomioon suunnittelualueella tehdyt selvitykset ja inventoinnit sekä erityisesti rakennetun kulttuuriympäristön täydennysinventointi vuodelta 2019 (Sweco), joka on lähetetty maakuntamuseolle.

Kaavoitusarkkitehti Jasmin Broman

Sastamalan kaupunki - maankäyttö